

B.A. II SEM
Sociology : Themes and Perspectives
बहु पर्यायी प्रश्न (MCQS)

Dr. Jyoti S. Selukar
Associate Professor
HOD Sociology

Bar. Sheshrao Wankhede College of Arts & Commerce, Khaperkheda

1. समाजसंरचनेचे अस्तित्व टिकवून ठेवण्यासाठी जे घटक योगदान देतात त्याला ——— म्हणतात.

- अ) संघर्षवाद
- ब) प्रकार्यवाद
- क) संरचनावाद
- ड) नवउदारमतवाद

2. समाजव्यवस्थेतील काही घटक प्रकार्याऐवजी अपकार्य देखील करू शकतात असे मत पुढीलपैकी कोणत्या शास्त्रज्ञाने मांडले आहे?

- अ) टॉलकट पारसन्स
- ब) इमार्शल दुरखिम
- क) रॉबर्ट मर्टन
- ड) ऑगस्त कॉम्त

3. व्यक्तीला जेव्हा प्रकार्य अपेक्षित नसतात, त्याच्या परिणामाविषयी कल्पना नसते त्याला ——— म्हणतात.

- अ) प्रगट प्रकार्य
- ब) अप्रगट प्रकार्य
- क) नकार्य
- ड) वरीलपैकी एकही नाही

4. आधुनिक भांडवलशाही व्यवस्थेत संपत्तीच्या आधारावर पुढीलपैकी दोन वर्ग निर्माण होतात.

- अ) भांडवलदार व कामगार
- ब) उद्योगपती व मजूर
- क) शोषक व शोषित
- ड) वरीलपैकी सर्व

5. संस्कृती ही शिक्षित वर्तनप्रकार आहे असे पुढीलपैकी कोणत्या शास्त्रज्ञाने म्हटले आहे?

- अ) बोगार्डस
- ब) हरस्कोव्हिट्स
- क) इरावती कर्वे
- ड) राल्फ लिंटन

6. भौतिक आणि अभौतिक हे संस्कृतीचे प्रकार कोणी विशद केले?

- अ) इरावती कर्वे
- ब) बोगार्डस
- क) ऑगबर्न
- ड) वरीलपैकी एकही नाही

7. आधुनिक काळात सामाजिक संघर्षाची संकल्पना पुढीलपैकी कोणत्या शास्त्रज्ञाने विकसित केली?

- अ) राल्फ डन्हेनडार्फ
- ब) जार्ज सिमेल
- क) लेविस कोजर
- ड) यापैकी एकही नाही

8. संस्कृतीची निर्मिती कोणी केली?

- अ) निसर्गाने
- ब) मानवाने
- क) परमेश्वराने
- ड) वरीलपैकी एकही नाही

9. समाज सदस्यांच्या वर्तनाला दिशा देण्याचे कार्य कोण करते?

- अ) विश्वास
- ब) प्रतिके
- क) प्रमाणके
- ड) यापैकी एकही नाही

10. तंत्रज्ञानाच्या विकासामुळे कशाला प्रोत्साहन मिळाले?

- अ) भावनात्मकतेला
- ब) व्यक्तीवादाला
- क) सामाजिक सहभागीतेला
- ड) वरीलपैकी सर्व

11. राल्फ लिंटन आणि अब्राहम कार्डीनर यांनी संस्कृती आणि व्यक्तीमत्त्व यातील संबंध स्पष्ट करण्याकरीता ————— यांच्या व्यक्तीमत्वाचे तुलनात्मक अध्ययन केले.

- अ) अनुसूचित जाती
- ब) ग्रामीण समाज
- क) आदिवासी जमाती आणि आधुनिक समाज
- ड) यापैकी एकही नाही

12. व्यक्तीचे प्रमाणकानुसार वर्तन म्हणजे काय?

- अ) सामाजिक अनुचलन
- ब) सामाजिक विचलन
- क) सामाजिक अनुकरण
- ड) यापैकी एकही नाही

13. परस्पर विरोधी भूमिका वठवित असतांना व्यक्तीच्या हातून विचलनात्मक वर्तन कशामुळे घडून येते?

- अ) परस्परपूरक भूमिका
- ब) भूमिका संघर्ष
- क) प्रमाणकानुसार वर्तन
- ड) वरीलपैकी सर्व

14. प्रमाणकांच्या योग्य कमनिर्धारणातून कोणत्या वर्तनास प्रेरणा मिळते?

- अ) विचलनात्मक वर्तनास
- ब) अनैतिक वर्तनास
- क) अनुचलनात्मक वर्तनास
- ड) यापैकी एकही नाही

15. सामाजिकरणाची माध्यमे विचलित वर्तनाचे अप्रगट समर्थन करतात असे पुढीलपैकी कोणत्या शास्त्रज्ञाने म्हटले आहे?

- अ) पारसन्स
- ब) मर्टन
- क) ऑगस्ट कॉम्स
- ड) हॅरी जॉन्सन

16. दुखिमने 'The Division of Labour in Society' या ग्रंथात कोणती संकल्पना मांडली?

- अ) विचलनात्मक वर्तन
- ब) अनुचलनात्मक वर्तन
- क) भावनात्मक वर्तन
- ड) प्रमाणकशून्यता

17. व्यक्ती समाजातील सांस्कृतिक साध्यांना विशेष महत्त्व देतो आणि संस्थागत प्रमाणकांकडे दुर्लक्ष करतो तेव्हा घडून आलेल्या वर्तनास ————— म्हणतात.

- अ) नवकल्पती
- ब) अपगमन
- क) कर्मकांड
- ड) अनुचलन

18. 1901 साली एडवर्ड रॉस यांनी कोणत्या ग्रंथात सामाजिक नियंत्रण या संकल्पनेचे वर्णन केले?

- अ) Positive Philosophy
- ब) Social Organization
- क) Social Control
- ड) Folk ways

19. खालीलपैकी कोणते सामाजिक नियंत्रणाचे अनौपचारिक साधन नाही?

- अ) लोकाचार
- ब) लोकनिती
- क) प्रथा
- ड) कायदा

20. पुढीलपैकी कोणत्या नारीवादी दृष्टीकोनानुसार पुरुषांना व्यक्ती म्हणून जे हक्क आणि अधिकार आहेत ते स्त्रियांनाही मिळाले पाहिजे?

- अ) उदारमतवादी नारीवाद
- ब) मार्क्सवादी नारीवाद
- क) जहालमतवादी नारीवाद
- ड) उत्तर आधुनिकतावादी नारीवाद

21. पारंपारिक जातीव्यवस्थेत व्यक्तीला कोणत्या जातीचा व्यवसाय करता येतो?

- अ) वरिष्ठ
- ब) कनिष्ठ
- क) स्वतःच्या
- ड) यापैकी नाही

22. जात हा सामाजिक स्तरीकरणाचा कोणता प्रकार आहे?

- अ) बंद
- ब) मुक्त
- क) संरचनात्मक
- ड) वरीलपैकी नाही

23. पुढीलपैकी कोणता वर्गव्यवस्थेचा आधार नाही?

- अ) कर्तृत्व
- ब) शिक्षण
- क) कौशल्य
- ड) जन्म

24. स्तरीकरण व्यवस्थेत "इस्टेट" हा शब्द कोणत्या शासनव्यवस्थेत प्रचलित झाला?

- अ) लोकशाही
- ब) हुकुमशाही
- क) सरंजामशाही
- ड) वरीलपैकी नाही

25. व्यक्तीला आपला स्तर बदलविता येतो.

- अ) जातीव्यवस्थेत
 - ब) वर्गव्यवस्थेत
 - क) इस्टेट व्यवस्थेत
 - ड) वरीलपैकी एकही नाही
-

